

Моя профессиональная
карьера

ISSN

INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER

ISSN

2782-4365

Проверить
номер:

Научно-образовательный электронный журнал

ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА В XXI ВЕКЕ

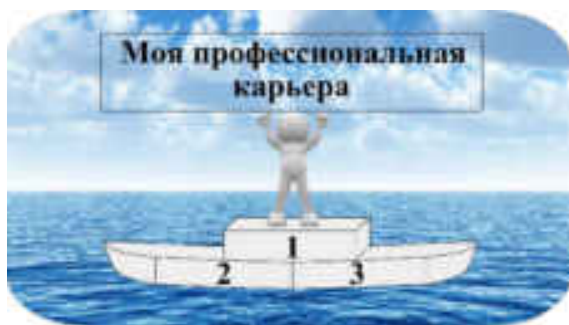
Выпуск №73-1 (том 1)
(апрель, 2026)

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Периодичность выпуска: 1 раз в неделю

Сайт: mpcareer.ru/oinv21veke. Почта: obrmpcareer@mail.ru

Международный научно-образовательный
электронный журнал
«ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА В XXI ВЕКЕ»

ISSN 2782-4365

УДК 37

ББК 94

**Международный научно-образовательный электронный журнал
«ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА В XXI ВЕКЕ». Выпуск №73-1 (том 1) (апрель,
2026). Дата выхода в свет: 06.04.2026.**

Журнал объединяет авторов на территории стран СНГ и помогает обмениваться передовыми научно-образовательными исследованиями.

Содержит научные работы отечественных и зарубежных авторов по экономическим, техническим, философским, юридическим и другим наукам.

Миссия научно-образовательного электронного журнала «ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА В XXI ВЕКЕ» состоит в поддержке интереса читателей к оригинальным исследованиям и инновационным подходам в различных тематических направлениях, которые способствуют распространению лучшей отечественной и зарубежной практики в интернет пространстве.

Целевая аудитория журнала охватывает работников сферы науки и образования (педагоги, учителя, ученые, преподаватели, научные сотрудники, бакалавры, магистранты, аспиранты).

Материалы публикуются в авторской редакции. За соблюдение законов об интеллектуальной собственности и за содержание работ ответственность несут авторы работ. Мнение редакции может не совпадать с мнением авторов научных работ. При использовании и заимствовании материалов ссылка на издание обязательна.

© ООО «МОЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ КАРЬЕРА»

© Коллектив авторов

Sulgun Achylova, Jemal Annamyradova, Gulayym Nurmuhammedova, Dovletgeldi Yaztaganov DEVELOPMENT OF SUSTAINABLE HUMAN RESOURCES MANAGEMENT IN INTERNATIONAL RELATIONS	124
Gulayym Kabayeva, Zylyha Chuletova EFFECTS OF POST-PROCESSING CONDITIONS ON MICROSTRUCTURAL MECHANICAL STABILITY	130
Sahetnur Durdyev, Oguljan Bekmyradova EXPLORE AUTONOMOUS SMART ROBOT VACUUM CLEANER FOR EFFICIENT HOME DUST REMOVAL	137
Parahat Tleuov, Gurbansoltan Gullyyeva, Gulshat Amanmuhammedova FROM SYNTAX TREES TO TRANSFORMERS: THE 70-YEAR EVOLUTION OF NATURAL LANGUAGE PROCESSING	143
Sahetnur Durdyev, Seyran Orazgulyyev INTEGRATING DEEP CONVOLUTIONAL NEURAL NETWORKS FOR ROBOTIC ARM CHESS MANIPULATION	150
Гельдимырадов Арслан ИННОВАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ПОДЗЕМНОМ ХРАНЕНИИ ПРИРОДНОГО ГАЗА: ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ И НАДЕЖНОСТИ ЭКСПЛУАТАЦИИ	156
Мухаммедова Джерен, Анналыев Палван СНИЖЕНИЕ ОБВОДНЁННОСТИ НЕФТЯНЫХ СКВАЖИН С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ УПРАВЛЕНИЯ ФИЛЬТРАЦИОННЫМИ ПОТОКАМИ	160
Мухаммедова Джерен, Мурзаев Бегенч ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ГАЗЛИФТНОЙ ЭКСПЛУАТАЦИИ НЕФТЯНЫХ СКВАЖИН НА ОСНОВЕ ОПТИМИЗАЦИИ РЕЖИМА ПОДАЧИ ГАЗА	165
Маммедов Гурбанмаммет, Пенамырадов Довлетгельди СНИЖЕНИЕ ОСЛОЖНЕНИЙ ПРИ БУРЕНИИ НЕФТЯНЫХ И ГАЗОВЫХ СКВАЖИН ЗА СЧЁТ ОПТИМИЗАЦИИ ПАРАМЕТРОВ БУРОВОГО РАСТВОРА	169
Azat Jumanazarov, Shanazar Begnazarov, Durdane Serdarova, Nurbibi Bakyyeva LONG-RANGE RF-BASED CONTROL FOR SMART HOME DISTRIBUTION PANEL	173
Azat Jumanazarov, Meryem Gurbanberdiyeva, Tachmyrat Abduloyev, Bahram Haytbayev MULTIFUNCTIONAL SMART CONTROL SYSTEM FOR IOT DEVICES	180
Obidov Bexzod Zokirjon o'g'li SIRDARYO MANZARALARINI TASVIRLASH ORQALI EKOLOGIK TARBIYANING BADIY-PSIXOLOGIK METODLARI	187

ФИО автора(-ов): *Obidov Bexzod Zokirjon o'g'li*

Guliston davlat pedagogika instituti "Tasviriy san'at" ta'lim yo'nalishi

1-bosqich 7-25 guruh magistranti

Название публикации: «SIRDARYO MANZARALARINI TASVIRLASH ORQALI EKOLOGIK TARBIYANING BADIY-PSIXOLOGIK METODLARI»

Annotatsiya. Sirdaryo viloyati qishloq manzaralarini rassomchilik orqali tasvirlashning ekologik tarbiyadagi ahamiyati tahlil qilinadi. Tadqiqotda badiiy, psixologik va metodik yondashuvlar asosida ekologik ongni shakllantirish imkoniyatlari o'rganildi. Rassomchilik orqali tabiatni estetik idrok etish va uni asrash mas'uliyatini kuchaytirish masalalari yoritildi.

Kalit so'zlar: Sirdaryo viloyati, manzara, ekologiya, rassomchilik, landshaft, tasvir, plein-air,

Аннотация. В статье анализируется значение изображения сельских пейзажей Сырдарьинской области средствами изобразительного искусства в экологическом воспитании. В исследовании рассмотрены возможности формирования экологического сознания на основе художественных, психологических и методических подходов. Освещаются вопросы эстетического восприятия природы и формирования ответственности за её сохранение средствами искусства.

Ключевые слова: Сырдарьинская область, пейзаж, экология, изобразительное искусство, ландшафт, изображение, пленэр.

Abstract. This article analyzes the importance of depicting rural landscapes of the Syrdarya region through fine arts in environmental education. The study explores the possibilities of forming ecological awareness based on artistic, psychological, and

methodological approaches. Issues of aesthetic perception of nature and fostering responsibility for its preservation through art are highlighted.

Keywords: Syrdarya region, landscape, ecology, fine arts, landscape painting, depiction, plein air.

KIRISH (Introduction)

XXI asrda ekologik muammolar insoniyat oldida turgan eng dolzarb masalalardan biri hisoblanadi [2; 15-b.]. Atrof-muhitning ifloslanishi, suv resurslarining kamayishi, tuproq degradatsiyasi hamda landshaftlarning o'zgarishi inson faoliyatining salbiy oqibatlari sifatida namoyon bo'lmoqda [2; 37-b.]. Ayniqsa qishloq hududlarida bu muammolar yanada sezilarli bo'lib, ular tabiat va inson o'rtasidagi muvozanat buzilishiga olib kelmoqda [2; 52-b.].

Sirdaryo viloyati O'zbekistonning qishloq xo'jaligi rivojlangan hududlaridan biri bo'lib, sug'oriladigan dehqonchilik, kanallar tarmog'i, paxta va g'alla maydonlari hamda qishloq landshaftlari bilan ajralib turadi [3]. Shu bilan birga hududda tuproq sho'rlanishi, suv resurslaridan noto'g'ri foydalanish va ayrim ekologik muammolar ham mavjud [2; 88-b.].

Ekologik muammolarni bartaraf etishda san'at, xususan rassomchilik muhim rol o'ynaydi [1; 64-b.]. Chunki tasviriy san'at insonning nafaqat estetik didini shakllantiradi, balki uning tabiatga bo'lgan munosabatini ham tubdan o'zgartirishga xizmat qiladi. Rassomchilik faoliyati orqali inson atrof-muhitni yanada chuqurroq idrok etadi, undagi nozik uyg'unlik va tabiiy muvozanatni anglay boshlaydi. Tabiat manzaralarini tasvirlash orqali inson tabiat go'zalligini chuqur his qiladi va uni asrash zarurligini anglaydi [7; 120-b.]. Ayniqsa, manzara janrida ishlash jarayonida inson tabiat bilan bevosita muloqotga kirishadi, uning ranglari, shakllari va fazoviy tuzilishini kuzatadi. Bu esa shaxsda ekologik ongning shakllanishiga, tabiatga nisbatan mehr va mas'uliyat hissining ortishiga olib keladi. Rassomchilik mashg'ulotlari davomida talabalar tabiatdagi o'zgarishlarni kuzatib, inson faoliyatining atrof-muhitga ta'sirini anglay boshlaydilar. Masalan, suv manbalarining ifloslanishi, tuproq degradatsiyasi yoki yashil hududlarning qisqarishi kabi holatlar tasvir jarayonida

yanada yaqqolroq namoyon bo‘ladi. Bu esa ularni ekologik muammolar haqida chuqurroq fikr yuritishga undaydi.

Shuningdek, tasviriy san‘at orqali ekologik muammolarni badiiy talqin qilish imkoniyati ham mavjud. Rassom o‘z asarlarida tabiat va inson o‘rtasidagi muvozanat buzilishlarini, ekologik inqiroz belgilarini yoki aksincha, uyg‘un va go‘zal tabiat manzaralarini tasvirlash orqali jamiyatga muhim g‘oyalarni yetkazishi mumkin. Bu esa san‘atning tarbiyaviy va ijtimoiy ahamiyatini yanada oshiradi.

Tadqiqotning maqsadi – Sirdaryo viloyati qishloq manzaralarini tasvirlash orqali talabalarda ekologik tarbiyani shakllantirishning badiiy-psixologik va metodik usullarini aniqlash hamda ularning samaradorligini ilmiy jihatdan asoslash.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Tasviriy san‘at orqali ekologik tarbiyani shakllantirish masalasi zamonaviy pedagogika va san‘atshunoslikda dolzarb ilmiy yo‘nalishlardan biri hisoblanadi. Ushbu muammo turli tadqiqotchilar tomonidan metodik, psixologik va estetik jihatdan o‘rganilgan. Jumladan, S. Abdirasilovning “Tasviriy san‘at o‘qitish metodikasi” asarida tasviriy san‘at darslarining tarbiyaviy ahamiyati, xususan, tabiatni badiiy idrok etish orqali o‘quvchilarda estetik va ma‘naviy sifatlarni shakllantirish imkoniyatlari yoritilgan [1]. Muallif tabiat manzaralarini tasvirlash jarayoni o‘quvchilarda kuzatuvchanlik, hissiy qabul qilish va ijodiy fikrlashni rivojlantirishini ta’kidlaydi.

Ekologik tarbiyaning nazariy asoslari P. Xolmatovning tadqiqotlarida keng yoritilgan bo‘lib, unda atrof-muhit muhofazasi, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish va ekologik madaniyatni shakllantirish masalalari tahlil qilingan [2]. Muallif ekologik muammolarni hal etishda ta’lim tizimining o‘rni muhim ekanligini ta’kidlab, yosh avlodda ekologik ongni shakllantirish zarurligini ilmiy asoslab beradi.

Sirdaryo viloyatiga oid san‘atshunoslik tadqiqotlari ham mavjud bo‘lib, X.Sh. Ziyodullo o‘g‘li va X.R. Zolimxon o‘g‘lining ishlarida tasviriy san‘at vositalari orqali hududning madaniy va estetik xususiyatlarini yoritishga e’tibor qaratilgan [3]. Ushbu tadqiqotlarda landshaft tasvirining badiiy imkoniyatlari va uning estetik ta’siri tahlil qilingan.

R.Z. Xayrovning ilmiy ishlarida esa tasviriy san'at ta'limida individual yondashuv, o'quvchilarda ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish hamda pedagogik texnologiyalarni qo'llash masalalari keng yoritilgan [4; 5; 6]. Muallif tasviriy san'at darslarida shaxsga yo'naltirilgan ta'limning ahamiyatini asoslab beradi va bu jarayonda o'quvchilarning psixologik holati va ijodiy faolligini hisobga olish zarurligini ta'kidlaydi.

Landshaft tasviri nazariyasi N. Nurmatovning tadqiqotlarida chuqur tahlil qilingan bo'lib, unda tabiat manzaralarini tasvirlashning kompozitsion, rangtasviriy va fazoviy xususiyatlari yoritilgan [7]. Muallif tabiatni badiiy idrok etish jarayoni insonning estetik dunyoqarashini shakllantirishda muhim omil ekanligini ta'kidlaydi.

Yuqoridagi tadqiqotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, tasviriy san'at orqali ekologik tarbiyani shakllantirish masalasi turli jihatdan o'rganilgan bo'lsa-da, Sirdaryo viloyati qishloq manzaralarini badiiy tasvirlash asosida ekologik tarbiyani shakllantirishning kompleks badiiy-psixologik va metodik mexanizmlari yetarlicha tadqiq etilmagan. Bu esa mazkur tadqiqotning ilmiy ahamiyati va dolzarbligini belgilaydi.

MATERIALLAR VA METODOLOGIYA (Materials and Methodology)

Tadqiqot jarayonida nazariy tahlil, kuzatish, pedagogik tajriba va psixologik tahlil metodlaridan kompleks ravishda foydalanildi. Nazariy tahlil orqali ekologik tarbiya, tasviriy san'at va landshaft tasviriga oid ilmiy-metodik adabiyotlar o'rganildi hamda ularning mazmun-mohiyati tahlil qilindi [1; 45-b.]. Shuningdek, ekologik muammolarni hal etishda ta'limning o'rni va ahamiyati ilmiy manbalar asosida asoslab berildi [2; 63-b.].

Kuzatish metodi yordamida Sirdaryo viloyatining qishloq hududlaridagi tabiiy manzaralar, agrolandshaftlar va inson faoliyati ta'sirida o'zgargan muhit holati tahlil qilindi. Bu jarayonda tabiat va inson o'rtasidagi o'zaro munosabatlar, ekologik muammolarning amaliy ko'rinishlari hamda landshaftning estetik xususiyatlari aniqlandi [7; 98-b.].

Pedagogik tajriba davomida rassomchilik yo'nalishida tahsil olayotgan talabalar bilan qishloq landshaftlarini tasvirlashga bag'ishlangan amaliy mashg'ulotlar

tashkil etildi. Mashg‘ulotlar jarayonida talabalarning tabiatni idrok etish, rang va shaklni to‘g‘ri qabul qilish hamda kompozitsion fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga alohida e‘tibor qaratildi [1; 112-b.].

1-rasm. Tansiqboev O‘rol. “Sirdaryoda kechqurun” 1935 y.

Mashg‘ulotlarning bir qismi ochiq havoda - plein-air usulida tashkil etildi. Ushbu usul talabalarga tabiatni bevosita kuzatish, yorug‘lik va soya munosabatlarini, ranglarning tabiiy o‘zgarishini hamda fazoviy chuqurlikni aniqroq his qilish imkonini berdi [7; 156-b.]. Plein-air mashg‘ulotlari jarayonida talabalarda estetik did, kuzatuvchanlik va tabiatga nisbatan ehtiyotkor munosabat shakllanishi kuzatildi. Shu o‘rinda O‘.Tansiqboevning “Sirdaryoda qechqurun” rangtasvir asari na‘muna sifatida taqdim etildi (1-rasm) va A.Michrining “Sirdaryo” kompozitsiyasi tahlil etishga kshrstildi (2-rasm)

Shu bilan birga, psixologik tahlil metodi orqali talabalarning ijodiy faolligi, hissiy qabul qilish darajasi va ekologik ongining shakllanish jarayoni o‘rganildi. Ushbu jarayonda shaxsga yo‘naltirilgan yondashuv va individual qobiliyatlarni hisobga olish muhim ahamiyat kasb etishi aniqlandi [4; 58-b.].

2-rasm. Michri A.I. “Sirdaryo” 1959 y.

Tadqiqot metodlarining kompleks qo‘llanilishi natijasida tasviriy san’at orqali ekologik tarbiyani shakllantirishning samarali badiiy-psixologik va metodik mexanizmlari aniqlandi hamda ularning amaliy ahamiyati asoslab berildi [5; 60-b.].

NATIJARLAR (Results)

Tadqiqot natijalariga ko‘ra qishloq manzaralarini rassomchilik orqali tasvirlash ekologik ongni shakllantirishda muhim vositalardan biri ekanligi aniqlandi. Tabiat manzaralarini tasvirlash jarayonida talabalar tabiat bilan bevosita muloqotga kirishadi va bu jarayon ularda tabiatga nisbatan hurmat va ehtiyotkorlik hissini kuchaytiradi [1; 118-b.]. Shuningdek, manzara tasviri orqali talabalarda estetik idrok, kuzatuvchanlik va ekologik mas’uliyat kabi shaxsiy sifatlar rivojlanishi kuzatildi [2; 74-b.].

Tadqiqot ishi Guliston davlat pedagogika instituti “Tasviriy san’at va muhandislik grafikasi” ta’lim yo‘nalishining 2 va 3-kurs talabalari o‘rtasida rangtasvir

va kompozitsiya darslari jarayonida amalga oshirildi. Tadqiqot 2025–2026 o‘quv yilining oktabr-mart oylari davomida bosqichma-bosqich tashkil etildi. Mashg‘ulotlar jarayonida Sirdaryo viloyatining qishloq va shahar manzaralarini tasvirlashga alohida e’tibor qaratildi. Bu esa talabalarga turli muhitlardagi landshaftlarni solishtirish va ularning badiiy xususiyatlarini chuqurroq anglash imkonini berdi [3].

Sirdaryo viloyatining qishloq landshaftlari rassomchilik nuqtai nazaridan rang-barang kompozitsiyaga ega bo‘lib, sug‘oriladigan dalalar, kanallar, qishloq uy-joylari va keng osmon manzaralari landshaft tasvirlari uchun boy vizual material hisoblanadi. Ushbu manzaralarni tasvirlash jarayonida talabalar kompozitsiya tuzish, ranglar uyg‘unligini topish va fazoviy yechimlarni aniqlash ko‘nikmalarini mustahkamladilar [7; 134-b.].

Pedagogik tajriba natijalari shuni ko‘rsatdiki, darslarda individual yondashuvni qo‘llash orqali talabalarning ijodiy faolligi va o‘quv natijalari sezilarli darajada oshdi. Xususan, har bir talabaning qobiliyati, qiziqishi va psixologik xususiyatlarini hisobga olgan holda tashkil etilgan mashg‘ulotlar ularning mustaqil fikrlashi va ijodiy yondashuvini rivojlantirdi [4; 62-b.].

Tajriba yakunida talabalarning ishlari tahlil qilinganda, manzara tasvirlarida ekologik mazmunning kuchaygani, tabiatga nisbatan ehtiyotkor munosabatning shakllangani va badiiy ifoda darajasining oshgani aniqlandi. Bu esa tasviriy san’at orqali ekologik tarbiyani shakllantirishda kompleks metodik yondashuvning samaradorligini tasdiqlaydi [5; 59-b.].

MUHOKAMA (Discussion)

Rassomchilik san’ati insonning estetik va ma’naviy dunyosiga kuchli ta’sir ko‘rsatadi. Tabiat manzaralarini tasvirlash jarayonida inson tabiat go‘zalligini chuqur his qiladi va uni asrash zarurligini anglaydi. Shu sababli rassomchilik ekologik tarbiyaning samarali vositalaridan biri hisoblanadi [1; 95-b.]. Ayniqsa, tasviriy faoliyat jarayonida shaxsning hissiy-obrazli tafakkuri faollashadi va bu holat ekologik ong shakllanishiga ijobiy ta’sir ko‘rsatadi [2; 81-b.].

Tadqiqot jarayonida olib borilgan darslar tahlili shuni ko'rsatdiki, an'anaviy auditoriya sharoitida o'tkazilgan mashg'ulotlarga nisbatan plein-air usulida tashkil etilgan darslar talabalarda yuqori qiziqish va faollikni yuzaga keltirdi. Ochiq havoda o'tkazilgan mashg'ulotlar davomida talabalar tabiatni bevosita kuzatib, ranglar uyg'unligi, yorug'lik va soya munosabatlari hamda fazoviy chuqurlikni aniqroq anglash imkoniyatiga ega bo'ldilar [7; 142-b.]. Bu esa ularning tasviriylar ko'nikmalari bilan bir qatorda ekologik tafakkurini ham rivojlantirdi.

Darslar tahlilida yana bir muhim jihat sifatida individual yondashuvning ahamiyati aniqlandi. Talabalarning qobiliyati va ijodiy imkoniyatlarini hisobga olgan holda berilgan topshiriqlar ularning mustaqil ishlashini faollashtirdi, ijodiy yechim topish qobiliyatini rivojlantirdi hamda dars samaradorligini oshirdi [4; 70-b.]. Ayniqsa, kompozitsiya va rangtasvir mashg'ulotlarida talabalarga erkin mavzularda ishlash imkoniyati yaratilganda, ularning ishlarida ekologik mazmun va badiiy ifoda yanada chuqurlashgani kuzatildi.

Ekologik muammolarni yoritishda tematik landshaft kompozitsiyalari yaratish, ekologik plakatlarni ishlab chiqish va fanlararo integratsiyadan foydalanish samarali metodik yondashuvlar sifatida namoyon bo'ldi. Xususan, geografiya va ekologiya fanlari bilan integratsiya qilingan darslar talabalarda tabiat hodisalarini ilmiy va badiiy jihatdan uyg'un anglash imkonini berdi [6; 153-b.].

Shuningdek, amaliy mashg'ulotlar jarayonida talabalarning ishlari tahlil qilinib, ularda tabiatga nisbatan mas'uliyatli munosabat, ekologik muammolarga befarq bo'lmaslik va ijtimoiy faollik kabi sifatlar shakllanayotgani aniqlandi. Bu esa tasviriylar san'at darslarida qo'llanilgan badiiy-psixologik va metodik yondashuvlarning samaradorligini yana bir bor tasdiqlaydi [5; 61-b.].

Umuman olganda, tadqiqot natijalari va darslar tahlili tasviriylar san'at orqali ekologik tarbiyani shakllantirishda innovatsion va integrativ yondashuvlarni qo'llash yuqori samara berishini ko'rsatdi.

XULOSA (Conclusion)

Sirdaryo viloyati qishloq manzaralarini rassomchilik orqali tasvirlash ekologik muammolarni anglash va ularni bartaraf etishda muhim ahamiyatga ega ekanligi tadqiqot natijalari asosida o'z tasdig'ini topdi. Landshaft tasvirlari orqali tabiat go'zalligi, uning nozik muvozanati va inson faoliyati ta'sirida yuzaga kelayotgan ekologik o'zgarishlar badiiy shaklda yoritilishi talabalarda chuqur estetik va ekologik idrokni shakllantiradi.

Tadqiqot davomida qo'llanilgan badiiy-psixologik va metodik yondashuvlar, xususan plein-air mashg'ulotlari, individual yondashuv va fanlararo integratsiya usullari talabalarining ijodiy faolligi, kuzatuvchanligi hamda mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirishda samarali ekanligi aniqlandi. Ochiq havoda tabiatni bevosita kuzatish orqali talabalar rang, yorug'lik va fazo munosabatlarini chuqurroq anglash bilan birga, tabiatga nisbatan ehtiyotkor va mas'uliyatli munosabatni shakllantirish imkoniyatiga ega bo'ldilar.

Shuningdek, tadqiqot natijalari tasviriyl san'at darslarida ekologik mazmunni kuchaytirish orqali ta'lim samaradorligini oshirish mumkinligini ko'rsatdi. Xususan, manzara tasvirlash jarayonida ekologik muammolarni aks ettirish, tematik kompozitsiyalar yaratish va amaliy mashg'ulotlarni hayotiy misollar bilan boyitish talabalarda ekologik tafakkurni rivojlantirishga xizmat qildi.

Pedagogik tajriba shuni ko'rsatdiki, individual yondashuv asosida tashkil etilgan darslar talabalarining qobiliyatini ochish, ularning ijodiy imkoniyatlarini rivojlantirish va ta'lim jarayonida faol ishtirokini ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Bu esa o'z navbatida ekologik tarbiya samaradorligini oshirishga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Umuman olganda, tasviriyl san'at orqali ekologik tarbiyani shakllantirish ta'lim jarayonida innovatsion va integrativ yondashuvlarni talab etadi. Sirdaryo viloyati qishloq manzaralarini tasvirlash asosida ishlab chiqilgan metodik yondashuvlar amaliyotda qo'llanilishi mumkin bo'lgan samarali tizim sifatida baholandi.

Xulosa qilib aytganda, rassomchilik mashg'ulotlari yosh avlodda ekologik madaniyatni shakllantirish, tabiatga nisbatan mas'uliyatli munosabatni rivojlantirish va

ekologik muammolarga befarq bo'lmalik kabi muhim sifatlarni tarbiyalashda muhim pedagogik vosita sifatida xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI (references)

1. Abdirasilov S. Tasviriy san'at o'qitish metodikasi. –T.: Fan. 2012. -232 b.
2. Холматов П. Экология ва атроф-мухит муҳофазаси. – Т.: ИлмЗиё, 2018. – 198 б.
3. Ziyodullo o'g'li X. S., Zolimxon o'g'li X. R. TASVIRIY SAN'AT VOSITALARIDA SIRDARYO VILOYATI OBIDALARINING BADIY TALQINI VA ESTETIK IFODASI. IQRO INDEXING, 18 (01), 1053-1057 [Электронный ресурс].
4. Хайров Р. З. Тасвирий санъат дарсларида иктидорли ўқувчиларга индивидуал ёндашувнинг илмий методик асослари //Магистрлик диссертацияси. –Т.: ТДПУ. – 2006. – Т. 102.
5. Хайров Р. З. У. СОЗДАНИЕ СИТУАЦИИ УСПЕХА ДЛЯ КАЖДОГО УЧЕНИКА НА УРОКАХ ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОГО ИСКУССТВА //Современное образование (Узбекистан). – 2021. – №. 12 (109). – С. 57-62.
6. Khayrov R. Z., Azamkulov G. O., Khairova M. R. FROM THE HISTORY OF THE INDIVIDUAL APPROACH TO PUPILS IN THE CLASSES OF FINE ARTS //ТРАДИЦИОННЫЕ И ИННОВАЦИОННЫЕ ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ И ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК СРЕДСТВО ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАНИЯ. – 2021. – С. 151-153.
7. Нурматов Н. Ландшафт тасвирининг назарий асослари. -Т.: ФАН, 2017. -262 б.
8. Zolimxon o'g'li X. R. et al. TASVIRIY SAN'AT DARSLARIDA EKOLOGIK TARBIYANI SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK ASOSLARI //Global Science Review. – 2025. – Т. 7. – №. 1. – С. 199-206.
9. Khayrov R. Z., Khayrova M. R., Sh I. S. PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE TEACHERS OF FINE ARTS //ПРОБЛЕМЫ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ. ПОИСК И ВЫБОР. – 2022. – С. 79.

10. XAYROV R. BO‘LAJAK TASVIRIY SAN’AT O‘QITUVCHILARINING KASBIY-METODIK TAYYORGARLIGINI TAKOMILLASHTIRISHDA TA’LIM TEXNOLOGIYALARINING QO‘LLANILISHI //SCIENCEPROBLEMS. UZ Учредители: ООО “Scienceproblems team”. – 2024. – Т. 3. – №. 12/2.

11. Xayrov R. Z. RANGTASVIR DARSLARIDA “MUVAFFAQIYAT QOZONISH” MUHITINI YARATISH VA “RASSOM HUSNIXATI” USULLARI INTEGRATSIYASI //Inter education & global study. – 2025. – №. 3. – С. 297-305.

12. Khayrov R. Z., Khayrova M. R., Sh I. S. PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE TEACHERS OF FINE ARTS. ПРОБЛЕМЫ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ. ПОИСК И ВЫБОР, 79 [Электронный ресурс].